

ЗНАЧЕННЯ СТОРІТЕЛІНГУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АГРАРНОЇ СФЕРИ

THE SIGNIFICANCE OF STORYTELLING FOR FORMING THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS IN THE AGRICULTURAL SPHERE

У статті розкриті ключові аспекти професійної підготовки фахівців аграрної сфери із застосуванням методу сторітелінгу в освітньому процесі. Визначено, що метод сторітелінгу використовується у спеціальному циклі викладання дисциплін для майбутніх фахівців аграрної сфери. Виявлено, що сторітелінг викладачі використовують для вирішення таких завдань, як: донесення інформації до здобувача вищої освіти; мотивація здобувача освіти до здобуття знань; розвиток інформаційно-комунікативних навичок; виховання моральних якостей. Встановлено, що використання методу сторітелінгу для професійної підготовки здобувачів аграрної сфери підвищує мотивацію майбутніх фахівців до навчання, адже цей метод є цікавим способом донесення інформації. З'ясовано, що сторітелінг дає можливість здобувачам освіти презентувати власні ідеї, візуалізувати та опрацювати їх, збагачувати та розвивати здобуті знання, вміння та навички, проявляти творчі здібності, уяву, емоції та досягати високих результатів. Виявлено, що використання сторітелінгу в роботі викладача активізує аудиторію, створює позитивну атмосферу, налагоджує контакт між здобувачами освіти та викладачем, впливає на поведінку студентів в певних ситуаціях і, залежно від ситуації, розширює словниковий запас та мовні деривації у сфері професійної діяльності, формує здібності майбутніх фахівців аграрної сфери. Встановлено, що такі інструменти як: StoryJumper, Ourboox, Piktochart, Canva, Wix.com, StoryMap JS, Twine підвищують ефективність використання методу сторітелінгу для навчання здобувачів освіти, оскільки вони є сучасними, мобільними, доступ до них забезпечується через мережу Інтернет. З'ясовано, що реалізація сторітелінгу під час викладання навчальних дисциплін майбутнім фахівцям аграрної сфери сприяє розвитку в них творчого мислення, формує гнучкість, оригінальність і свободу думки.

Ключові слова: освітній процес, сторітелінг, здобувач освіти, фахівець аграрної сфери.

The article reveals the key aspects of the professional training of agricultural specialists using the storytelling method in the educational process. It was determined that the storytelling method is used in a special cycle of teaching disciplines for future specialists in the agricultural sector. It was found that teachers use storytelling to solve such tasks as: conveying information to a student of higher education; motivation of the learner to acquire knowledge; development of information and communication skills; education of moral qualities. It has been established that the use of the storytelling method for professional training of students in the agricultural sector increases the motivation of such students to study, because it is an interesting way of transmitting information. It has been found that storytelling enables learners to present their own ideas, visualize and process them, enrich and develop acquired knowledge, skills and abilities, show creativity, imagination, emotions and achieve high results. It was found that the use of storytelling in the teacher's work activates the audience, creates a positive atmosphere, establishes contact between students and the teacher, influences the behavior of students in certain situations and, depending on the situation, expands the vocabulary and linguistic derivations in the field of professional activity, forms abilities future specialists in the agricultural sector. It has been established that such tools as StoryJumper, Ourboox, Piktochart, Canva, Wix.com, StoryMap JS, Twine increase the effectiveness of using the storytelling method for teaching students, because they are modern, mobile, and access to them is provided via the Internet. It has been found that the implementation of storytelling during the teaching of educational disciplines to future specialists in the agricultural sector contributes to the development of their creative thinking, forms flexibility, originality and freedom of thought.

Key words: educational process, storytelling, educational attainment, agrarian specialist.

УДК 373:371.33
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2022/54.2.21>

Харченко І.І.,

докт. пед. наук,
професор кафедри державно-правових дисциплін та українознавства
Сумського національного аграрного університету

Постановка проблеми у загальному вигляді.

У сучасних умовах фахівці аграрної сфери повинні професійно виконувати свої обов'язки та володіти високими морально-етичними цінностями для організації продуктивної діяльності, ефективної співпраці з колегами та обміну досвідом з іноземними партнерами. Отже, моральні цінності є невід'ємною частиною професіоналізму сучасних фахівців аграрної сфери та є показниками їх мобільності та конкурентоспроможності на ринку праці.

Сторітелінг є одним із способів організації якісної професійної підготовки майбутніх фахівців аграрної сфери. Сторітелінг на заняттях можна використовувати і як метод навчання здобувачів,

і як метод викладання, який застосовується викладачами. У випадку викладання для майбутніх фахівців аграрної сфери викладач складає опис навчального матеріалу у формі розповіді і доповнює його власним досвідом або досвідом видатних осіб, наприклад, відомих фахівців аграрної сфери.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематичні аспекти професійної підготовки здобувачів вищої освіти із застосуванням методу сторітелінгу розглядали багато науковців, зокрема ґрунтовні дослідження в цьому напрямку провели О. Башкір, Н. Бондаренко, Л. Корнієнко, М. Лещенко, М. Науменко, С. Паламар, О. Сільчук, Л. Тимчук та інші.

Однак, доцільно зауважити, що відсутні дослідження саме в напрямку професійної підготовки фахівців аграрної сфери із застосуванням в освітньому процесі методу сторітелінгу.

Мета статті – розкрити ключові аспекти професійної підготовки фахівців аграрної сфери із застосуванням методу сторітелінгу в освітньому процесі.

Виклад основного матеріалу. У ЗВО сторітелінг є одним із інноваційних методів, який широко використовується в освітньому процесі. Цей метод допомагає вирішити такі проблеми, як інформаційне переважання здобувачів освіти і слабка реалізація навчальних завдань у освітньому процесі. Метод сторітелінг використовується в спеціальному циклі викладання дисциплін для майбутніх фахівців аграрної сфери. Таким чином, кваліфіковані викладачі знають, як залучити свою аудиторію, розповідаючи відповідну історію для ілюстрації теми, використовуючи дидактичний потенціал сторітелінгу.

Сторітелінг викладачі використовують для вирішення таких завдань, як: донесення інформації до здобувача вищої освіти; мотивація здобувача освіти до здобуття знань; розвиток інформаційно-комунікативних навичок; виховання моральних якостей.

Практика засвідчує, що метод сторітелінг є ефективним інструментом передачі знань та обміну досвідом з метою створення цінності для майбутніх фахівців аграрних спеціальностей [1].

Сторітелінг заохочує здобувачів освіти стати творцями контенту, а не просто споживачами. Сторітелінг можна визначити як процес, за допомогою якого майбутні фахівці аграрної сфери отримують можливість ділитися своїми думками, почуттями та емоціями з іншими за допомогою сучасних цифрових інструментів, зокрема цифрових камер, цифрових диктофонів, онлайн-платформ iMovie, Windows Movie Maker, Final Cut Express, WeVideo, YouTube, Viber, WhatsApp та інших онлайн-платформ, що призначені для обміну інформацією [2].

Сторітелінг – це спосіб усного викладу навчальної інформації (фактів, подій, явищ, висновків тощо), який використовується під час монологічного викладу та сприяє розвитку критичного мислення майбутніх фахівців аграрної сфери. Вважається, що сторітелінг є одним із найефективніших способів донесення інформації до аудиторії, розповідаючи при цьому історії за участю реальних чи уявних людей.

Відносно новий і перспективний метод навчання та виховання сторітелінг стрімко набуває популярності як ефективний засіб оптимізації освітнього процесу та самореалізації здобувачів освіти, адаптації їх майбутньої професійної діяльності в аграрній сфері.

Сторітелінг відіграє важливу роль у зміцненні пам'яті. Сьогодні сторітелінг є одним

із найефективніших у світі інструментів менеджменту, лідерства та успіху, а також найпопулярнішим і водночас ефективним методом навчання та викладання. Використання методу сторітелінгу для професійної підготовки здобувачів аграрної сфери підвищує мотивацію таких здобувачів до навчання, адже він становить собою цікавий спосіб передачі інформації. Сторітелінг дає можливість здобувачам освіти презентувати власні ідеї, візуалізувати та опрацьовувати їх, збагачувати та розвивати здобуті знання, вміння та навички, проявляти творчі здібності, уяву, емоції та досягати високих результатів. Також сторітелінг сприяє формуванню сприятливого клімату в колективі між здобувачами освіти, адже сприяє взаєморозумінню та самопізнанню [3].

Сторітелінг є ефективним методом навчання, тому що зазвичай здобувачі освіти віддають перевагу слуханню інформації, а не легким для розуміння повідомленням, поясненням чи визначенням (включаючи раціональні та образні аспекти сприйняття інформації). Таким чином реалізується принцип доступності освіти.

Використання сторітелінгу в роботі викладача активізує аудиторію, створює позитивну атмосферу, налагоджує контакт між здобувачами освіти та викладачем, впливає на поведінку здобувачів освіти у певних ситуаціях і, залежно від ситуації, розширює словниковий запас та мовні деривації у сфері професійної діяльності, формує здібності майбутніх фахівців аграрної сфери. Це, у свою чергу, впливає на збагачення особистого досвіду майбутніх фахівців аграрної сфери, набуття навичок професійної діяльності, формування їх індивідуальної позиції в самовираженні.

Щоб краще зрозуміти предмети, які викладаються для здобувачів освіти – майбутніх фахівців аграрної сфери, викладач у формі розповіді доносить до них необхідну інформацію. Роль сторітелінгу в такому процесі полягає в організації донесення такої інформації, у лаконічності оформлення процесу донесення такої інформації. Сторітелінг у цьому випадку є унікальним способом донести інформацію до здобувачів освіти і переконати їх в ефективності та дієвості того, що викладач намагається їм донести. Подання навчального матеріалу у формі розповіді розвиває уяву, логіку, підвищує рівень культурної вихованості. Сторітелінг можна розглядати як універсальний метод через його широкий спектр можливих застосувань, які не залежить від часу та місця [4].

Головна відмінність сторітелінгу від інших методів викладання – це легкість, відсутність нав'язливих навіювань і можливість слухання. Використання цього методу в професійній підготовці майбутніх фахівців аграрної сфери сприятиме кращому запам'ятовуванню здобувачами освіти навчального матеріалу.

В освітньому процесі для підвищення ефективності засвоєння інформації здобувачами освіти важливо використовувати сторітелінг, урізноманітнюючи подачу навчального матеріалу за допомогою якісного контенту, зокрема [5]:

1. Storyjumper (<https://www.storyjumper.com/>) – це хмарний ресурс із набором інструментів для створення навчального матеріалу з ілюстраціями. Цей інструмент дозволяє користувачам проектувати, організувати та систематизувати навчальний матеріал та наповнювати його зміст текстовими та мультимедійними матеріалами. Перевагами цього хмарного ресурсу є мультимедійність, креативність, мобільність, доступність, зручність, інтерактивність.

2. Ourboox (<https://www.ourboox.com/>) – це платформа для створення електронних книг. Робота з платформою проста та інтуїтивно зрозуміла. Підтримується розміщення в книгах медіа-об'єктів, таких як відеоматеріали, дидактичні ігри, гіпертекстові звернення. Автори можуть отримати доступ до статистики переглядів своєї публікації та редагувати її після публікації. Також можна редагувати HTML-код сторінки, щоб додати інтерактивні об'єкти та медіа.

3. Piktochart (<https://piktochart.com/>) – це веб-програма для інфографіки, яка дозволяє користувачам без спеціального досвіду графічного дизайну легко створювати інфографіку та візуальні елементи за допомогою тематичних шаблонів із додаванням короткого тексту.

4. Canva (<https://www.canva.com/>) – це крос-платформений сервіс графічного дизайну, який включає створення зображень, інформаційних плакатів та інфографіки. Робота сервісу заснована на принципі перетягування готових елементів і зміни шаблонів. Графічний редактор надає доступ до вбудованої бібліотеки шаблонів, стокових фотографій, ілюстрацій і шрифтів. Платформа дозволяє створювати як зображення для публікації в Інтернеті, так і макети для друкованої продукції.

5. Wix.com (<https://wix.com/>) – міжнародна хмарна платформа для створення професійних веб-сайтів і мобільних версій за допомогою інструментів перетягування. Перевагою цього сервісу є його простий, яскравий і сучасний дизайн та інтерфейс, з яким може працювати простий користувач без спеціальних знань і навичок.

6. StoryMap JS (<https://storymap.knightlab.com/>) – сервіс для створення картографічних історій і просторових нарративів. Робоча зона сервісу представлена у форматі слайдів, що підтримує мультимедіа.

7. Twine (<https://twinery.org/>) – додаток для створення та роботи з мультимедійною інформацією. Робота з додатком починається зі створення сюжетної карти, яка допомагає зорієнтуватися в структурі навчального матеріалу. Додаток

включає додавання медіа-контенту, можливість роботи над візуальним оформленням і елементами ігрової статистики.

Запропонований інструмент є хмарним і забезпечує публічний і приватний доступ до опублікованих матеріалів. Кожен з перерахованих вище інструментів багатofункціональний і сфера використання не обмежена. Ці інструменти, які підвищують ефективність використання методу сторітелінгу для навчання здобувачів освіти, є сучасними, мобільними, доступ до них забезпечується через мережу Інтернет.

Ключовими функціями сторітелінгу в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців аграрної сфери є [3]: 1) спонукальна (надихає здобувачів освіти на здобуття нових знань); 2) об'єднувальна (служить інструментом розвитку дружніх відносин, колективної культури, спільної ідентичності); 3) комунікаційна (сприяє підвищенню ефективності спілкування); 4) практична (урізноманітнення мотивів, зміцнення авторитету лідера, формування суспільно корисних переконань).

Варто зауважити, що сторітелінг у змішаному навчанні допомагає створити особистий бренд, сприяє залученню великої аудиторії до участі в дискусіях. Рекомендується використовувати сторітелінг для викладення навчального матеріалу здобувачам освіти, оскільки він є потужним інструментом стратегічної комунікації, який призначений для того, щоб інформувати, залучати та надихати аудиторію до здобуття нових знань, вмінь, навичок.

Оновлення освітніх середовищ і технологій навчання на всіх рівнях сприяє пошуку нових підходів до навчання та виховання здобувачів освіти. Використання методу сторітелінгу з цифровими технологіями є інновацією в українському освітньому процесі.

Реалізація сторітелінгу під час викладання навчальних дисциплін майбутнім фахівцям аграрної сфери сприяє розвитку в них творчого мислення, формує гнучкість, оригінальність і свободу мислення. Сторітелінг дозволяє створити емоційний зв'язок, який зацікавить здобувачів освіти і допоможе їм краще запам'ятати навчальний матеріал, розставляючи необхідні акценти. За допомогою технології сторітелінгу можна привернути увагу здобувачів освіти до навчального матеріалу, сформувати просторове сприйняття та передати певні моделі поведінки. Незважаючи на ігровий формат, сторітелінг сприяє систематизації знань, спонукає до аналізу та творчого підходу, спонукає до самостійного вивчення матеріалу, який не є частиною курсу. Виховане креативне мислення стає внутрішнім ресурсом розвитку особистості, яке ефективно впливає на рівень професійного розвитку здобувачів освіти – майбутніх фахівців аграрної сфери [6].

Також сторітелінг допомагає здобувачам освіти сформувати орієнтовні основи поведінки в мовних

ситуаціях. У контексті сучасної освіти сторітелінг використовується поряд з академічною освітою як варіант неформальної освіти.

Вважаємо, що ефективність сторітелінгу залежить від особистості викладача, його професійного досвіду та педагогічної майстерності, вміння залучати й мотивувати здобувачів освіти до навчання, самоосвіти. Для цього викладачі мають обрати ефективний стиль, використовувати різноманітні методи та педагогічні прийоми, бути природними, емоційними, відкритими, іронічними, жвавими та харизматичними.

Висновки. Таким чином, виявлено, що сторітелінг як метод професійної підготовки здобувачів освіти, а особливо майбутніх фахівців аграрної сфери, стає все більш популярним. Основні переваги сторітелінгу можна підсумувати наступним чином: слухання навчальної інформації здобувачами освіти впливає на набуття ними загального соціального досвіду та розвиток у них емоційного інтелекту. Визначено, що сторітелінг впливає на розвиток уяви, логічного мислення, мови, вміння аналізувати, порівнювати, аргументувати, висловлювати думку. Застосування сторітелінгу в освітньому процесі вимагає використання групових і колективних форм діяльності здобувачів освіти, які сприяють розвитку соціалізації та комунікативних навичок.

Встановлено, що сторітелінг також сприяє формуванню навичок спілкування, які включають здатність створювати ефективний і переконливий сюжетний контент у різних сферах людської поведінки.

Перспективою наступних розвідок є аналіз та використання методу сторітелінгу для підготовки майбутніх фахівців аграрної сфери під час занять з українською мови та академічного письма.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Silchuk O. The Problem of Moral Values Among the Agrarian University Students: a Role of Humanities. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*: науковий журнал. 2020. № 1 (95). С. 299–308. URL: https://repository.sspu.sumy.ua/bitstream/123456789/9066/1/Silchuk_Problema.pdf
2. Leshchenko M., Tymchuk L. Digital Storytelling is a Tool of Creative Development in Higher Education. *Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (XXVII Каришинські читання), (м. Полтава, 28-29 травня 2020 р.) / За заг. ред. проф. М. В. Гриньової. Полтава: Аструя, 2020. С. 34-36. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/15082>
3. Бондаренко Н. Storytelling як комунікаційний тренд і все предметний метод навчання. *Молодь і ринок*. 2019. № 7(174). С. 130-135. URL: <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/176194>
4. Башкір О. І. Онлайнові застосунки сторітелінгу як методу навчання. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика*: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, (м. Харків, 20–21 травня 2022 р.). Харків, С.160-163. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/8266>
5. Паламар С. П., Науменко М. С. Сторітелінг у професійній підготовці майбутніх педагогів: сучасні інструменти. *Open Educational E-environment of modern university*. 2019. № 7. Pp. 48-55. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/30042/>
6. Корнієнко Л. М. Розвиток творчого мислення здобувачів вищої освіти на заняттях з хімії шляхом застосування технології сторітелінг. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2018. № 4 (96). С. 28-38. URL: <http://gnvp.ddpu.edu.ua/article/view/196183>